

МІФИ ПРО ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО

Міф перший говорить, що домашні суперечки та бійки притаманні неосвіченим, бідним людям, що належать до нижчих верств населення, наприклад бомжам. Насправді насильство над жінками не має ні соціальних, ні національних меж, воно трапляється в усіх соціальних верствах і групах. Усі п'ять опитуваних жінок мають високий рівень освіти: одна — середню спеціальну і чотири — вищу. У двох з п'яти випадків причиною насильства були ревності чоловіка до "роботи" жінки, до її соціального і професійного оточення. Ось як змалювала таку ситуацію одна з жінок: "Йому не подобались моя спеціальність. Він завжди боявся, що я перебуватиму серед людей і знайду собі іншого чоловіка. Не довіряв зовсім". Інший чоловік наполягав на тому, щоб дружина "залишила свою роботу, бо бачив, що там працюють молоді чоловіки". Очевидно, що основою насильства щодо цих жінок, було неприховане бажання контролю над ними з боку їхніх чоловіків. Невпевненість у собі, комплекс неповноцінності спричиняли агресивне ставлення. Якісний аналіз проведених інтерв'ю показав, що не всі опитувані жінки здатні усвідомити приховані причини агресивної поведінки чоловіка і схильні пояснювати акти насильства радше жорстокістю та алкоголем, ніж внутрішнім бажанням чоловіків панувати над жінкою та контролювати її життя.

Другий міф про насильство — це уявлення про те, що воно породжене новими соціальними і економічними умовами, стрімким темпом нашого життя, численними стресами, які переживає сучасна людина, і що раніше випадки агресивної, насильницької поведінки траплялися рідше. Насправді звичай бити дружину так само старий, як і сам шлюб. Домашнє, як і інші форми насильства щодо жінок, має давню історію. До того ж, цей звичай санкціонувався законодавством багатьох країн та традиціями народів. Агресивна, жорстока поведінка щодо жінок у сім'ї доволі часто успадковувалася синами від батька.

Третій міф про насильство — це думка про те, що якщо жінку б'ють, то вона на це заслуговує. Насправді ж насильники втрачають самоконтроль насамперед через причини внутрішнього психічного та психологічного характеру, а не внаслідок хибної поведінки або вчинку жінки. Побоюючись, що її вважатимуть "поганою" дружиною (даремно чоловік не бив би!), жінка часто приховує від навколишніх, інколи навіть від батьків факти насильства. Воно стає своєрідним табу сімейного життя, про яке не можна говорити, а відтак, й вживати будь-яких заходів до його усунення та викорінення. Поширення у масовій свідомості патріархального міфа про те, що фізичним покаранням можна вплинути на поведінку жінки і примусити її "слухатися" чоловіка, примушує поглянути на проблему насильства щодо жінок як на

велику соціальну проблему. Адже вона породжена традиційними стереотипами щодо чоловічого та жіночого начала, які прищеплюються людям ще змалечку. Певна частина суспільства й досі пов'язує шлюб з автоматичним набуттям чоловіком права власності на жінку. Всі інтерв'ю переконливо підтверджують теорію, висунуту 1981 р. американською дослідницею Хартманн: сутність сімейних стосунків полягає в усвідомленні того факту, що сім'я — місце боротьби, де економічні інтереси кожного вступають у суперечність з інтересами інших членів сім'ї. Особливо часто ці зіткнення інтересів відбуваються з приводу розподілу матеріальних благ (особливо грошей), а також під час розподілу домашніх обов'язків. На жаль, вітчизняною наукою, зокрема соціологією, ці проблеми сім'ї не вивчалися. Деякі дослідження свідчать, що гроші та їх розподіл взагалі не фігурували серед причин сімейних конфліктів та розлучень. Як правило, питання про розподіл грошей між подружжям, а також про те, на кого особисто і скільки витрачається коштів, до анкети взагалі не вводилися.

З "легкої руки" психологів та психіатрів з'явився ще один **міф, четвертий**. За ним жінка, якби вона хотіла, завжди могла б піти від чоловіка, що вдається до насильства. Якщо ж вона не залишила чоловіка-насильника, таке становище її влаштовує, а побиття приносить задоволення. Іншими словами, жінці приписують схильність до мазохізму. При цьому зовсім не беруться до уваги інші причини, які можуть утримувати жінку біля чоловіка: відсутність житлової площі, власного майна, засобів для існування тощо.